

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

TEBLİĞLER DERGİSİ

DESTEK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜNCE
AYDA BİR ÇIKARILIR

İlk Çıkış Tarihi: 09/01/1939

CİLT: 82

NİSAN 2019

SAYI: 2739

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Sayı : 10096465-10.04-E.5263454

12.03.2019

Konu : Psikososyal Koruma, Önleme ve
Krizle Müdahale Hizmetleri Yönergesi

BAKANLIK MAKAMINA

Bakanlığımızca rehberlik hizmetleri kapsamında, doğal afet, terör, göç, intihar, ölüm - yas, cinsel istismar gibi travmatik ve zorlu olaylar karşısında psikososyal koruma, önleme ve krize müdahale hizmetleri yürütülmektedir. Bu hizmetlerin yürütülmesinde dikkat edilecek hususları düzenlemek için "Psikososyal Koruma, Önleme ve Krize Müdahale Hizmetleri Yönergesi" hazırlanmıştır.

Bu yönerge ile;

1-Psikososyal koruma, önleme ve krize müdahale hizmetlerinin yürütülmesi için yer, zaman ve imkân gözetilmeksizin gerekli ortam ve koşulların oluşturulması,

2-Travma/kriz sonrası oluşan koşullar nedeniyle ortaya çıkan sorunların çözümlenmesinde ilgili birimler arasında hızlı, etkili ve verimli koordinasyonun sağlanması,

3-Psikososyal koruma, önleme ve krize müdahale hizmetleri kapsamında gerekli insan kaynağının sağlanması ve güçlendirilmesi,

4-Travma/kriz durumlarında yönetici, öğretmen, öğrenci, veli ve okul yardımcı personeline yönelik psikososyal koruma, önleme ve krize müdahale hizmetlerinin yürütülerek bu bireylerin travma tepkilerinin normalleştirilmesi ve günlük yaşama uyumlarının sağlanması,

5-Psikososyal koruma, önleme ve krize müdahale hizmetleri kapsamında yapılan çalışmaların kurumlar arası işbirliği içerisinde izlenmesi, bilgilerin toplanması, değerlendirilmesi ve raporlaştırılması,

6-Travma/kriz sonrasında yapılan müdahalenin etkisinin değerlendirilmesi; buna uygun olarak orta ve uzun dönem çalışmaların planlanması amaçlanmaktadır.

Makamlarınızca da uygun görülmesi halinde ekte yer alan "Psikososyal Koruma, Önleme ve Krize Müdahale Hizmetleri Yönergesi" nin ekleriyle birlikte yürürlüğe konulmasını olurlarınıza arz ederim.

Ahmet Emre BİLGİLİ
Genel Müdür V.

EK : Yönerge ve ekleri

Uygun görüşle arz ederim.

İbrahim ER
Bakan Yardımcısı

OLUR
12.03.2019

Ziya SELÇUK
Bakan

PSİKOSOSYAL KORUMA, ÖNLEME VE KRİZE MÜDAHALE HİZMETLERİ YÖNERGESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve Kapsam

MADDE 1 – (1) Bu Yönergenin amacı, rehberlik hizmetleri kapsamında yürütülen psikososyal koruma, önleme ve krize müdahale hizmetlerine yönelik iş ve işlemleri düzenlemektir.

Dayanak

MADDE 2 – (1) Bu Yönerge; 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu, 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu, 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu, 4123 sayılı Tabii Afet Nedeniyle Meydana Gelen Hasar ve Tahribata İlişkin Hizmetlerin Yürütülmesine Dair Kanun, 10/7/2018 tarihli ve 30479 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi, 30/5/1997 tarihli ve 573 sayılı Özel Eğitim Hakkında Kanun Hükmünde Kararname, 10/11/2017 tarihli ve 30236 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Rehberlik Hizmetleri Yönetmeliği hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3 – (1) Bu Yönergede geçen;

- a) Bakanlık: Millî Eğitim Bakanlığını,
- b) Bölüm başkanı: Rehberlik ve araştırma merkezlerinde rehberlik hizmetleri bölüm başkanını,
- c) Destek grubu: Psikososyal koruma, önleme ve krize müdahale hizmetlerinin yürütülmesinde yaşantı ve bilgileri paylaşmak, karşılıklı destek sağlamak ve bilgi alışverişinde bulunmak üzere toplanan meslektaş grubunu,
- ç) Ekip: Bakanlık/il/ilçe/okul psikososyal koruma, önleme ve krize müdahale ekibini,
- d) Genel müdürlük: Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğünü,
- e) Psikososyal koruma, önleme ve krize müdahale hizmetleri: Doğal afetler ile kaza, ihmal, istismar, intihar, şiddet, savaş, terör ve göç gibi travmatik olaylardan önce, olay anında ve sonrasında gerçekleştirilen psikolojik ve sosyal destek sağlamak üzere sunulan hizmetlerin tümünü,

f) Rehberlik öğretmeni: Eğitim kurumlarındaki rehberlik servisleri ile rehberlik ve araştırma merkezlerinde rehberlik hizmetlerini yürüten öğretmeni,

g) Rehberlik servisi: Eğitim kurumlarındaki rehberlik hizmetlerinin yürütüldüğü birimi,

ğ) Süpervizyon: Psikososyal koruma, önleme ve krize müdahale sürecinde deneyimli/ eğitilmiş olan bireyin kendisinden daha az deneyimli/ eğitilmiş olan ekip üyesine travmatik olaylara müdahale etmedeki yeterliliğini ve becerilerini geliştirecek bir şekilde, bilgi ve deneyim kazanmasında yardımcı olma sürecini,

h) Şube müdürü: İl ve ilçe millî eğitim müdürlüklerinde özel eğitim ve rehberlik hizmetlerinden sorumlu şube müdürünü,

ı) Travma/Kriz: Zorlu, örseleyici ve/veya tehdit olarak algılanan durum ya da olaya bağlı olarak bireyin baş etme becerilerinin yetersiz kaldığı, kişisel iyilik hâlinin ve/veya psikolojik sağlığının bozulduğu, genellikle yoğun belirsizliklerin yaşandığı karmaşık süreci,

i) Travmatik olay: Ani, beklenmedik bir şekilde ortaya çıkan, bireyin baş etme potansiyelini etkisiz kılan, kendisinin veya yakınlarının yaşamını, fiziksel/bilişsel/duygusal bütünlüğünü tehdit eden ve/veya toplumu etkileyen olayı/durumu,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Görev, Yetki ve Sorumluluklar

Genel müdürlüğün görev, yetki ve sorumlulukları

MADDE 4 – (1) Psikososyal koruma, önleme ve krize müdahale hizmetlerinde Genel Müdürlüğün görev, yetki ve sorumlulukları şunlardır:

a) Psikososyal koruma, önleme ve krize müdahale hizmetlerini planlar, hizmetlerin yürütülmesini ve denetlenmesini sağlar.

b) Ulusal düzeyde etkileri olan travma/kriz durumlarında bölgelerdeki çalışmalarını izler, koordine eder ve ekip üyelerine süpervizyon desteği sağlar.

c) Ulusal düzeyde etkileri olan travma/kriz durumlarında ulusal ve uluslararası üniversiteler, gönüllü sivil toplum örgütleri ve kuruluşlarla gerekli işbirliğini sağlar; görüş, öneri ve çalışmalara katılma taleplerini değerlendirir. Uygun görülenlerin çalışmalara katılmaları il millî eğitim müdürlüğü koordinasyonunda sağlanır.

ç) Ulusal düzeyde etkileri olan travma/kriz durumlarında; gerektiğinde Bakanlık ekibini oluşturur. Travmanın olumsuz etkilerinin hızla aşılması için destek sağlamak üzere, ihtiyaca göre farklı meslek gruplarından uzmanları bu ekipte görevlendirir.

d) Ulusal düzeyde etkileri olan travma/kriz durumlarında il/ilçe/okul ekipleri tarafından hazırlanan günlük, haftalık ve aylık raporları değerlendirir ve gerekli önlemleri alır.

e) Bakanlık ekibinin, gerektiğinde ihtiyaç analizlerinin gerçekleştirilmesi, risk gruplarının belirlenmesi ve travma/krize müdahalenin hızlı bir şekilde yapılması için il ekibiyle koordineli çalışmasını sağlar.

f) İllerde psikososyal koruma, önleme ve krize müdahale hizmeti verebilecek personele gerekli eğitimleri düzenler.

g) Travma/kriz durumlarında gerekli koordinasyonun sağlanabilmesi amacı ile il/ilçe/ okul ekiplerine ait iletişim bilgilerinin güncel olarak tutulmasını sağlar.

İl millî eğitim müdürlüklerinin görev, yetki ve sorumlulukları

MADDE 5 – (1) İl millî eğitim müdürlükleri psikososyal koruma, önleme ve krize müdahale hizmetlerinin yürütülmesinde Genel Müdürlüğe karşı sorumlu olup görev, yetki ve sorumlulukları şunlardır:

a) İl ekibinin kurulmasını sağlar ve üyelerini konuyla ilgili hizmet içi eğitim almış personelden görevlendirir. Eğitim almış yeterli personelin bulunmaması durumunda gerekli eğitimleri düzenler.

b) Eğitim öğretim yılı başladıktan sonra bir ay içinde il ekibini belirler ve ekibin yıllık görevlendirme onayını alır. Yaşanabilecek travma/kriz durumlarında ek bir onaya ihtiyaç duyulmaksızın görevlendirilmelerini sağlar.

c) İl ekibinin birinci dönemin başı, ikinci dönemin başı ve ikinci dönemin sonu olmak üzere yılda üç kez ve ihtiyaç duyulan hâllerde toplanmasını sağlar.

ç) Travma/kriz durumlarında gerekli koordinasyonun sağlanabilmesi amacı ile il/ilçe/ okul ekiplerine ait iletişim bilgilerinin güncel olarak tutulmasını sağlar.

d) İl ekibinin ihtiyaçlarını belirler ve bu ihtiyaçların giderilebilmesi için gerekli çalışmaları yapar.

e) Psikososyal koruma, önleme ve krize müdahale hizmetlerinin gerektirdiği araç, gereç ve donanım ile ilgili gereksinimleri karşılar.

f) Psikososyal koruma, önleme ve krize müdahale hizmetlerinin yürütülebilmesi için gerektiğinde taşit tahsisi yapar.

g) Psikososyal koruma, önleme ve krize müdahale hizmetlerinin yürütülmesi için rehberlik ve araştırma merkezleri ile okullarda uygun çalışma ortamlarını sağlar.

ğ) Psikososyal koruma, önleme ve krize müdahale hizmetlerine yönelik çalışmalarda kolaylaştırıcı önlemler alır ve yerel olanakları harekete geçirir.

h) İl, ilçe ve okul ekipleri arasında eş güdümü sağlar.

ı) Travma/kriz sonrasında ilçe/okul ekiplerinin ihtiyacı veya talebi doğrultusunda il/ilçe ekiplerinden görevlendirme yapar.

i) İlde yaşanan travma/kriz durumlarına yönelik gerçekleştirilen krize müdahale çalışmalarının raporlaştırılmasını sağlar.

j) Travma/kriz durumlarından etkilenen bireylere ilişkin kayıtların başta gizlilik ilkesi olmak üzere etik kurallara uygun bir şekilde tutulmasını ve muhafaza edilmesini sağlar.

k) Travma/kriz durumlarında, krize müdahale hizmetlerine yönelik hazırlanan raporları değerlendirir ve gerekli önlemlerin alınmasını sağlar.

l) Travma/kriz durumlarında ekipte görevli personel için ihtiyaç hâlinde destek grubu toplantılarının yapılmasını sağlar.

m) Travma/kriz durumlarında bölgelerdeki çalışmalarını izler, koordine eder ve ekip üyelerine süpervizyon desteği sağlar.

n) Bireylerin kişilik haklarının korunmasına özen göstererek kamuoyu bilgilendirme notu hazırlar.

o) Psikososyal koruma, önleme ve krize müdahale hizmetlerine yönelik hizmet içi eğitimler düzenler.

ö) Psikososyal koruma, önleme ve krize müdahale hizmetlerinin geniş kitlelere ulaştırılabilmesi için gerektiğinde üniversiteler, resmî kurumlar ve sivil toplum kuruluşlarıyla işbirliği yapılmasını sağlar.

p) Ulusal düzeyde etkileri olan travma/kriz durumlarında Genel Müdürlük tarafından psikososyal koruma, önleme ve krize müdahale hizmetlerine katılımı uygun görülen ulusal ve uluslararası üniversiteler, gönüllü sivil toplum örgütleri ve kuruluşların çalışmalarını koordine eder.

r) Psikososyal koruma, önleme ve krize müdahale hizmetlerinde yürütülen çalışmalara ilişkin, rehberlik ve araştırma merkezleri ile işbirliği yaparak yazılı ve görsel materyallerin hazırlanmasını; materyallerin okul, sağlık kurumu, emniyet müdürlüğü, üniversite, adli kurum, belediye gibi kurum/kuruluşlara dağıtımını sağlar.

İlçe millî eğitim müdürlüklerinin görev, yetki ve sorumlulukları

MADDE 6 – (1) İlçe millî eğitim müdürlükleri psikososyal koruma, önleme ve krize müdahale hizmetlerinin yürütülmesinde il millî eğitim müdürlüklerine karşı sorumlu olup görev, yetki ve sorumlulukları şunlardır:

a) İlçe ekibinin kurulmasını sağlar ve üyelerini konuyla ilgili hizmet içi eğitim almış personelden görevlendirir. Eğitim almış yeterli personelin bulunmaması durumunda gerekli eğitimleri düzenler.

b) Eğitim öğretim yılı başladıktan sonra bir ay içinde ilçe ekibini belirler ve ekibin yıllık görevlendirme onayını alır. Yaşanabilecek travma/kriz durumlarında ek bir onaya ihtiyaç duyulmaksızın görevlendirilmelerini sağlar.

c) İlçe ekibinin birinci dönemin başı, ikinci dönemin başı ve ikinci dönemin sonu olmak üzere yılda üç kez ve ihtiyaç duyulan hâllerde toplanmasını sağlar.

ç) Travma/kriz durumlarında gerekli koordinasyonun sağlanabilmesi amacı ile ilçe/okul ekiplerine ait iletişim bilgilerinin güncel olarak tutulmasını sağlar.

d) İlçe ekibinin ihtiyaçlarını belirler ve bu ihtiyaçların giderilebilmesi için gerekli çalışmaları yapar.

e) Psikososyal koruma, önleme ve krize müdahale hizmetlerinin gerektirdiği araç, gereç ve donanım ile ilgili gereksinimleri karşılar.

f) Psikososyal koruma, önleme ve krize müdahale hizmetlerinin yürütülebilmesi için gerektiğinde taşıt tahsisi yapar.

g) Psikososyal koruma, önleme ve krize müdahale hizmetlerinin yürütülmesi için rehberlik ve araştırma merkezi ile okullarda uygun çalışma ortamlarını sağlar.

ğ) Psikososyal koruma, önleme ve krize müdahale hizmetlerine yönelik çalışmalarda kolaylaştırıcı önlemler alır ve yerel olanakları harekete geçirir.

h) İlçe ve okul ekipleri arasında eş güdümü sağlar.

ı) Travma/kriz sonrasında okul ekiplerinin ihtiyacı veya talebi doğrultusunda ilçe ekibinden görevlendirme yapar.

i) İlçede yaşanan travma/kriz durumlarına yönelik gerçekleştirilen krize müdahale çalışmalarının raporlaştırılmasını sağlar.

j) Travma/kriz durumlarından etkilenen bireylere ilişkin kayıtların başta gizlilik ilkesi olmak üzere etik kurallara uygun bir şekilde tutulmasını ve muhafaza edilmesini sağlar.

k) Travma/kriz durumlarında, krize müdahale hizmetlerine yönelik hazırlanan raporları değerlendirir ve gerekli önlemlerin alınmasını sağlar.

l) Travma/kriz durumlarında ekipte görevli personel için ihtiyaç hâlinde destek grubu toplantılarının yapılmasını sağlar.

m) Travma/kriz durumlarında bölgelerdeki çalışmalarını izler, koordine eder ve ekip üyelerine süpervizyon desteği sağlar.

n) Bireylerin kişilik haklarının korunmasına özen göstererek kamuoyu bilgilendirme notu hazırlar.

o) Psikososyal koruma, önleme ve krize müdahale hizmetlerine yönelik hizmet içi eğitimler düzenler.

ö) Psikososyal koruma, önleme ve krize müdahale hizmetlerinin geniş kitlelere ulaştırılabilmesi için gerektiğinde üniversitelerle, resmî kurumlarla ve sivil toplum kuruluşlarıyla işbirliği yapılmasını sağlar.

p) Psikososyal koruma, önleme ve krize müdahale hizmetlerinde yürütülen çalışmalara ilişkin, rehberlik ve araştırma merkezi ile işbirliği yaparak yazılı ve görsel materyallerin hazırlanmasını; materyallerin okul, sağlık kurumu, emniyet müdürlüğü, üniversite, adli kurum, belediye gibi kurum/kuruluşlara dağıtımını sağlar.

Rehberlik ve araştırma merkezlerinin görev, yetki ve sorumlulukları

MADDE 7 – (1) Rehberlik ve araştırma merkezleri psikososyal koruma, önleme ve krize müdahale hizmetlerinde il/ilçe millî eğitim müdürlüklerine karşı sorumlu olup görev, yetki ve sorumlulukları şunlardır:

a) Psikososyal koruma, önleme ve krize müdahale hizmetlerine ilişkin ihtiyaçlar ve alınması gereken önlemler ile ilgili il/ilçe millî eğitim müdürlüklerini bilgilendirir.

b) Psikososyal koruma, önleme ve krize müdahale hizmetlerine yönelik yazılı ve görsel materyallerin hazırlanması, eğitimlerin düzenlenmesi gibi çalışmalarını il/ilçe millî eğitim müdürlüğü ile işbirliği yaparak yürütür.

c) Okul rehberlik hizmetleri programında yer alan psikososyal önleyici destek programlarının uygulanmasını izler.

ç) Rehberlik öğretmeni olmayan okullardaki psikososyal koruma, önleme ve krize müdahale hizmetlerinin yürütülmesine destek olur.

d) Rehberlik ve araştırma merkezine başvuran travma/kriz durumlarından etkilenen bireyleri gerektiğinde ilgili kurumlara yönlendirerek durumlarını izler. Travma/kriz durumlarından etkilenen bireylere ilişkin kayıtları başta gizlilik ilkesi olmak üzere etik kurallara uygun bir şekilde tutar ve muhafaza eder.

e) Psikososyal koruma, önleme ve krize müdahale hizmetlerinin geniş kitlelere ulaştırılabilmesi için gerektiğinde üniversitelerle, resmî kurumlarla ve sivil toplum kuruluşlarıyla işbirliği yapar.

Okul müdürlüklerinin görev, yetki ve sorumlulukları

MADDE 8 – (1) Psikososyal koruma, önleme ve krize müdahale hizmetlerinde okul müdürlüklerinin görev, yetki ve sorumlulukları şunlardır:

a) Öncelikle konuyla ilgili hizmet içi eğitim almış personelden olmak üzere okul ekibinin kurulmasını sağlar.

b) Başta okul ekibi olmak üzere, okul bünyesindeki tüm öğretmen ve personelin konuyla ilgili eğitim almasını sağlar.

c) Okul rehberlik hizmetleri programına dâhil edilen psikososyal koruma, önleme ve krize müdahale hizmetlerinin yürütülmesini sağlar.

ç) Oluşturulan okul risk haritasına göre travma/kriz durumlarına yönelik koruyucu, önleyici ve güçlendirici çalışmaların yürütülmesini sağlar.

d) Okuldaki psikososyal koruma, önleme ve krize müdahale hizmetlerine yönelik çalışmalarda kolaylaştırıcı önlemler alır ve yerel imkânlardan faydalanır.

e) Psikososyal koruma, önleme ve krize müdahale hizmetlerinin yürütülmesi için ekiplere gerektiğinde çalışma odası tahsis eder.

f) Travma/kriz durumlarında okul ekibinin il/ilçe ekipleri ile eşgüdüm içerisinde hareket etmesini sağlar.

g) Travma/kriz durumlarından sonra öğrenci, veli, öğretmen ve okul yardımcı personeline yapılacak bilgilendirme konusunda okul ekibi ile birlikte planlama yapar.

ğ) Travma/kriz durumlarından etkilenen bireylere ilişkin kayıtların başta gizlilik ilkesi olmak üzere etik kurallara uygun bir şekilde tutulmasını ve muhafaza edilmesini sağlar.

h) Travma/kriz durumları sonucunda hazırlanan raporlar doğrultusunda gerekli önlemleri alarak, oluşturulan raporları il/ilçe millî eğitim müdürlüğüne gönderir.

ı) Travma/kriz durumlarında ihtiyaç halinde okulda bulunan tüm öğretmenlere görev verir.

Rehberlik servislerinin görev, yetki ve sorumlulukları

MADDE 9 – (1) Psikososyal koruma, önleme ve krize müdahale hizmetlerinde rehberlik servislerinin görev, yetki ve sorumlulukları şunlardır:

a) Psikososyal, koruma, önleme ve krize müdahale konularında sunulacak hizmetleri okul rehberlik hizmetleri programına dâhil eder.

b) Psikososyal koruma, önleme ve krize müdahale hizmetleri kapsamında okul risk haritasını oluşturur ve gerekli durumlarda travma/krizden etkilenen bireyleri ilgili kurumlara yönlendirir ve izler.

c) Okul yönetimine, öğretmenlere, öğrencilere ve ailelere psikososyal koruma, önleme ve krize müdahale hizmetlerine yönelik çalışmalar düzenler.

ç) Okulda olası travma/kriz durumlarına karşı okul genelinde yapılması gereken psikososyal koruma, önleme ve krize müdahale çalışmalarına ilişkin okul yönetimi ve rehberlik ve araştırma merkezi ile işbirliği yapar.

d) Travma/kriz durumlarından etkilenen bireylere ilişkin kayıtları başta gizlilik ilkesi olmak üzere etik kurallara uygun bir şekilde tutar ve muhafaza eder.

Öğretmenlerin Görev, Yetki ve Sorumlulukları

MADDE 10 – (1) Psikososyal koruma, önleme ve krize müdahale hizmetlerinde öğretmenlerin görev, yetki ve sorumlulukları şunlardır:

a) Psikososyal koruma, önleme ve krize müdahale konularında sunulacak hizmetleri sınıf rehberlik hizmetleri programına dâhil eder.

b) Sınıf/şube rehber öğretmeni olduğu sınıfın risk haritasını oluşturur.

c) Psikososyal koruma, önleme ve krize müdahale hizmetleri çalışmalarına ihtiyaç hâlinde destek verir.

ç) Travma/kriz durumlarından etkilenen ya da risk grubunda olan öğrencilerle karşılaştığında gizlilik ilkesi ve etik kurallara uygun bir şekilde okul rehberlik servisine bilgi vererek işbirliği içinde çalışır.

d) Psikososyal koruma, önleme ve krize müdahale hizmetleri eğitimlerine katılır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM**Ekiplerin Görev, Yetki ve Sorumlulukları****İl psikososyal koruma, önleme ve krize müdahale ekibi**

MADDE 11 – (1) İl millî eğitim müdürlüklerinde, şube müdürünün başkanlığında, en az bir ve en fazla üç rehberlik ve araştırma merkezi müdürü; en az bir ve en fazla üç rehberlik hizmetleri bölüm başkanı; en az bir ve en fazla beş rehberlik öğretmeninden oluşur.

(2) İl ekibinin görev, yetki ve sorumlulukları şunlardır:

a) İl ekibi eğitim öğretim yılı başladıktan sonra bir ay içinde belirlenir; birinci dönemin başı, ikinci dönemin başı ve ikinci dönemin sonu olmak üzere yılda üç kez ve ihtiyaç duyulan hâllerde toplanır.

b) İldeki psikososyal koruma, önleme ve krize müdahale hizmetlerine yönelik ihtiyaç belirleme çalışmalarını yaparak, ihtiyaçlar doğrultusunda çalışma planı hazırlar.

c) İl genelinde etkileri olan veya ilçe/okul ekiplerinin personel kapasitesinin yetersiz kaldığı travma/kriz durumlarında psikososyal koruma, önleme ve krize müdahale hizmetlerini koordine eder ve/veya bu olaylara yönelik psikososyal koruma, önleme ve krize müdahale hizmetlerini gerçekleştirir.

ç) İl genelinde etkileri olan travma/kriz durumunun hemen ardından il ekibinden en az iki kişi bilgi toplamak amacıyla okula/bölgeye giderek, "Psikososyal Koruma, Önleme ve Krize Müdahale Hizmetleri Gözlem Formu"nu (EK-1) doldurur.

d) Travma/kriz durumunda personel kapasitesi yetersiz kaldığında ve destek ihtiyacı ortaya çıktığında il millî eğitim müdürlüğü aracılığıyla Genel Müdürlükten destek talep eder.

e) Travma/kriz durumlarına yönelik gerçekleştirdiği çalışmalara ilişkin "Psikososyal Koruma, Önleme ve Krize Müdahale Hizmetleri Çalışma Raporu"nu (EK-3) doldurur.

f) Travma/kriz durumlarına yönelik gerçekleştirdiği çalışmalar sonunda gerekli izleme ve değerlendirmeyi yaparak "Psikososyal Koruma, Önleme ve Krize Müdahale Hizmetleri İzleme Formu"nu (EK-4) doldurur.

g) Travma/kriz durumlarından etkilenen bireylere ilişkin kayıtları başta gizlilik ilkesi olmak üzere etik kurallara uygun bir şekilde tutar ve muhafaza eder.

ğ) Gerek görülmesi hâlinde travma/kriz durumlarından etkilenen bireylerin öğretmenleri, ailesi, arkadaşları gibi yakın çevresinin de krize müdahale sürecine katılımını sağlar.

h) Travma/kriz durumlarından etkilenen bireyleri gerektiğinde ilgili kurum ve kuruluşlara yönlendirir, yönlendirilebilecek kurum ve kuruluşların iletişim bilgilerini güncel olarak tutar.

ı) İlde yapılacak çalışmalarda ilçe ekipleri arasında eşgüdümü sağlar.

i) Talep edilmesi hâlinde ilçe/okul ekiplerine destek verir.

j) Psikososyal koruma, önleme ve krize müdahale hizmetleri kapsamında gerektiğinde il millî eğitim müdürlüğüne süpervizyon talebini bildirir.

k) Psikososyal koruma, önleme ve krize müdahale hizmetlerine yönelik eğitim çalışmalarını planlar, ilgili kurum ve kuruluşlarla iş birliği içinde eğitim faaliyetlerini gerçekleştirir.

İlçe psikososyal koruma, önleme ve krize müdahale ekibi

MADDE 12 – (1) İlçe millî eğitim müdürlüklerinde, şube müdürü başkanlığında varsa rehberlik ve araştırma merkezi müdürü ve bölüm başkanı ile her eğitim kademesinden en az birer rehberlik öğretmeninden oluşur.

(2) Psikososyal koruma, önleme ve krize müdahale hizmetlerinde ilçe ekibinin görev, yetki ve sorumlulukları şunlardır:

a) İlçe ekibi eğitim öğretim yılı başladıktan sonra bir ay içinde belirlenir; birinci dönemin başı, ikinci dönemin başı ve ikinci dönemin sonu olmak üzere yılda üç kez ve ihtiyaç duyulan hâllerde toplanır.

b) İlçedeki psikososyal koruma, önleme ve krize müdahale hizmetlerine yönelik ihtiyaç belirleme çalışmalarını yaparak ihtiyaçlar doğrultusunda çalışma planı hazırlar.

c) İlçe genelinde etkileri olan veya okul ekibinin personel kapasitesinin yetersiz kaldığı travma/kriz durumlarında psikososyal koruma, önleme ve krize müdahale hizmetlerini koordine eder ve/veya bu olaylara yönelik psikososyal koruma, önleme ve krize müdahale hizmetlerini gerçekleştirir.

ç) İlçe genelinde etkileri olan travma/kriz durumunun hemen ardından ilçe ekibinden en az iki kişi bilgi toplamak amacıyla okula/bölgeye giderek “Psikososyal Koruma, Önleme ve Krize Müdahale Hizmetleri Gözlem Formu”nu (EK-1)doldurur.

d) Travma/kriz durumunda personel kapasitesi yetersiz kaldığında ve destek ihtiyacı ortaya çıktığında “Psikososyal Koruma, Önleme ve Krize Müdahale Hizmetleri Destek Talep Formu” nu (EK-2) doldurarak il ekibinden destek talep eder. Gerekli durumlarda il ekibi ile iş birliği yapar.

e) Travma/kriz durumlarına yönelik gerçekleştirdiği çalışmalara ilişkin “Psikososyal Koruma, Önleme ve Krize Müdahale Hizmetleri Çalışma Raporu”nu (EK-3) doldurarak ilçe millî eğitim müdürlüğü aracılığıyla il millî eğitim müdürlüğüne gönderir.

f) Travma/kriz durumlarına yönelik gerçekleştirdiği çalışmalar sonunda gerekli izleme ve değerlendirmeyi yapar, “Psikososyal Koruma, Önleme ve Krize Müdahale Hizmetleri İzleme Formu”nu (EK-4) doldurarak ilçe millî eğitim müdürlüğü aracılığıyla il millî eğitim müdürlüğüne gönderir.

g) Travma/kriz durumlarından etkilenen bireylere ilişkin kayıtları başta gizlilik ilkesi olmak üzere etik kurallara uygun bir şekilde tutar ve muhafaza eder.

ğ) Gerek görülmesi hâlinde travma/kriz durumlarından etkilenen bireylerin öğretmenleri, ailesi, arkadaşları gibi yakın çevresinin de krize müdahale sürecine katılımını sağlar.

h) Travma/kriz durumlarından etkilenen bireyleri gerektiğinde ilgili kurum ve kuruluşlara yönlendirir, yönlendirilebilecek kurum ve kuruluşların iletişim bilgilerini güncel olarak tutar.

ı) İlçede yapılacak çalışmalarda okul ekipleri arasında eşgüdümü sağlar.

i) Talep edilmesi hâlinde okul ekibine destek verir.

j) Psikososyal koruma, önleme ve krize müdahale hizmetleri kapsamında gerektiğinde ilçe millî eğitim müdürlüğüne süpervizyon talebini bildirir.

k) Psikososyal koruma, önleme ve krize müdahale hizmetlerine yönelik eğitim çalışmalarını planlar.

Okul psikososyal koruma, önleme ve krize müdahale ekibi

MADDE 13 – (1) Okul müdürü veya okul müdürü tarafından görevlendirilmiş bir müdür yardımcısı başkanlığında, varsa rehberlik öğretmenleri ile rehberlik hizmetleri yürütme komisyonu üyesi her sınıf düzeyinden en az bir sınıf rehber öğretmeninden oluşur.

(2) Psikososyal koruma, önleme ve krize müdahale hizmetlerinde okul ekibinin görev, yetki ve sorumlulukları şunlardır:

a) Okul ekibi birinci dönemin başı, ikinci dönemin başı ve ikinci dönemin sonu olmak üzere yılda üç kez ve ihtiyaç duyulan hâllerde toplanır.

b) Okul genelinde travma/kriz durumlarında psikososyal koruma, önleme ve krize müdahale hizmetlerini planlar ve gerçekleştirir.

c) Okul ekibi travma/kriz durumunun hemen ardından ayrıntılı bilgi edinmek amacıyla “Psikososyal Koruma, Önleme ve Krize Müdahale Hizmetleri Gözlem Formu” nu (EK-1) doldurur.

ç) Travma/kriz durumunda personel kapasitesi yetersiz kaldığında ve destek ihtiyacı ortaya çıktığında “Psikososyal Koruma, Önleme ve Krize Müdahale Hizmetleri Destek Talep Formu” nu (EK-2) doldurarak il/ilçe ekibinden destek talep eder. Gerekli durumlarda il/ilçe ekibi ile işbirliği yapar.

d) Okulda yaşanan travma/kriz durumlarına yönelik gerçekleştirilen krize müdahale çalışmalarını “Psikososyal Koruma, Önleme ve Krize Müdahale Hizmetleri Çalışma Raporu”nu (EK-3) doldurarak okul müdürlüğü aracılığıyla il/ilçe millî eğitim müdürlüğüne gönderir.

e) Travma/kriz durumlarına yönelik gerçekleştirdiği çalışmalar sonunda gerekli izleme ve değerlendirmeyi yapar, “Psikososyal Koruma, Önleme ve Krize Müdahale Hizmetleri İzleme Formu”nu (EK-4) doldurarak okul müdürlüğü aracılığıyla il/ilçe millî eğitim müdürlüğüne gönderir.

f) Travma/kriz durumlarından etkilenen bireylere ilişkin kayıtları başta gizlilik ilkesi olmak üzere etik kurallara uygun bir şekilde tutar ve muhafaza eder.

g) Gerek görülmesi hâlinde travma/kriz durumlarından etkilenen bireylerin öğretmenleri, ailesi, arkadaşları gibi yakın çevresinin de krize müdahale sürecine katılımını sağlar.

ğ) Okulda risk grubunda bulunan ve travma/kriz durumlarından etkilenen bireyleri gerektiğinde ilgili kurum ve kuruluşlara yönlendirir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Yürürlük ve Yürütme

Yürürlükten kaldırılan mevzuat

MADDE 14 – (1) Ekim 1999 tarih ve 2505 sayılı Tebliğler Dergisinde yayımlanan Afetlerde Uygulanacak Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetleri Yönergesi yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

MADDE 15 – (1) Bu Yönerge yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 16 – (1) Bu Yönerge hükümlerini Millî Eğitim Bakanı yürütür.

Ek-1**PSİKOSOSYAL KORUMA, ÖNLEME VE KRİZE MÜDAHALE HİZMETLERİ GÖZLEM FORMU**

Okul				
Tarih				
Yönetici Sayısı				
Öğretmen Sayısı				
Öğrenci Sayısı				
Çalışma Yapılması Planlanan Kişi Sayısı	Öğrenci	Öğretmen	Veli	Diğer
Eğitim Öğretim Başlama-Bitiş Saatleri				
Toplantı Salonu	( ) Evet ( ) Hayır	Kapasite		
Bireysel Görüşmeye Uygun, Kullanılabilecek Oda Sayısı				
Grupla Görüşmeye Uygun, Kullanılabilecek Oda Sayısı				

TRAVMA/ KRİZ DURUMU

( ) Kaza	( ) İntihar
( ) Şiddet	( ) İstismar
( ) İhmal	( ) Doğal Afet
( ) Ölüm	( ) Göç
( ) Terör	( ) Diğer.....

TRAVMA/ KRİZ DURUMU (ayrıntıları ile açıklanacaktır)

--

TRAVMA/ KRİZ DURUMUNDAN ETKİLENEN GRUPLARIN BİLGİLERİ

(Etkilenme durumuna göre öncelikli olarak çalışılması gereken grup sırasına göre doldurulmalıdır)

SIRA	ÇALIŞMA GRUBU (öğretmen, öğrenci, veli, diğer)	ETKİLENME DURUMU	Kişi Sayısı

BİLGİ ALINAN KİŞİLERİN İLETİŞİM BİLGİLERİ

Sıra	Adı Soyadı	Görevi	Cep Tel	Elektronik Posta

OKUL PSİKOSOSYAL KORUMA, ÖNLEME VE KRİZE MÜDAHALE EKİBİNİN YAPTIĞI ÇALIŞMALAR

--

Ek-2

**PSİKOSOSYAL KORUMA, ÖNLEME VE KRİZE MÜDAHALE HİZMETLERİ
DESTEK TALEP FORMU**

(Krizle müdahaleyi yapan psikososyal koruma, önleme ve krize müdahale ekibi tarafından desteğe ihtiyaç duyulduğunda doldurularak il/ilçe psikososyal koruma, önleme ve krize müdahale ekibine iletilecektir.)

Okul/İlçe Adı				
Adres/ Telefon				
Öğrenci Sayısı				
Şube Sayısı				
Öğretmen Sayısı				
Okul Müdürünün Adı-Soyadı/ Cep Telefonu				
Rehberlik Öğretmenin Adı-Soyadı/ Cep Telefonu				
Travmaya/Krizle Yol Açan Olayla İlgili Bilgi (Yeri, Saati, Tarihi, Nasıl Geliştiği)				
Okul/ilçe ekibinin destek isteme nedeni (Okul/ilçe ekibinin olaydan etkilenmiş olması, personel kapasitesinin yetersiz olması vb.)				
Risk altında olduğu düşünülen Kişi Sayısı	Öğrenci	Öğretmen	Veli	Diğer
Okul/İlçe Psikososyal Koruma, Önleme ve Krize Müdahale Ekibi Tarafından Yapılan Çalışmalar	☐ İlk yardım müdahalesinin yapılması ☐ Güvenlik önlemlerinin alınması ☐ Sağlık ve güvenlik ekipleriyle iletişime geçilmesi ☐ İl/İlçe MEM' e bilgi verilmesi ☐ Görev dağılımının yapılması ☐ Öğretmenlerin bilgilendirilmesi ☐ Öğrencilerin bilgilendirilmesi ☐ Velilerin bilgilendirilmesi ☐ Yardımcı personelin bilgilendirilmesi			

	Psikososyal destek programının uygulanması ☐ Öğrenci oturumu ☐ Öğretmen oturumu ☐ Veli oturumu ☐ Bireysel çalışmaların yapılması ☐ Grup çalışmalarının yapılması ☐ Diğer .....
İşbirliği Yapılan Kurumlar	
İl/İlçe Psikososyal Koruma, Önleme ve Krize Müdahale Ekibinden Yapılması Talep Edilen Çalışmalar	Psikososyal destek programlarından ☐ Öğrenci oturumu ☐ Öğretmen oturumu ☐ Veli oturumu ☐ Bireysel çalışmalar ☐ Grup çalışmaları ☐ Öğrenci bilgilendirme/eğitim çalışmaları ☐ Öğretmen bilgilendirme/eğitim çalışmaları ☐ Veli bilgilendirme/eğitim çalışmaları ☐ Yardımcı personel bilgilendirme/eğitim çalışmaları ☐ Diğer .....

...../...../.....

OKUL/KURUM MÜDÜRÜ

Ek-3**PSİKOSOSYAL KORUMA, ÖNLEME VE KRİZE MÜDAHALE HİZMETLERİ
ÇALIŞMA RAPORU**

(İl/İlçe/Okul Psikososyal Koruma, Önleme ve Krize Müdahale Ekibi tarafından müdahale süresine göre günlük, haftalık, aylık periyotlarda doldurulacaktır.)

Okulun Adı		
Olay		
Çalışma Yapılan Tarihler		
Çalışmayı Yapan Ekip Üyeleri		
Yapılan Çalışmalar (Psikososyal Destek Programı)	Uygulanan Etkinlik/Oturum	Uygulanan Kişi/Grup
Yapılan Diğer Çalışmalar		
Yapılan Çalışmaya Katılan Kişi Sayısı	☐ Öğrenci .... ☐ Öğretmen .... ☐ Veli .... ☐ Yardımcı Personeli .... ☐ Diğer...	
Görüş ve Öneriler		
İzleme İçin Planlanan Çalışmalar		

...../...../.....

İmza

İmza

İmza

İmza

İmza

(Psikososyal Koruma, Önleme ve Krize Müdahale Ekibi tarafından imzalanacak)

Ek-4**PSİKOSOSYAL KORUMA, ÖNLEME VE KRİZE MÜDAHALE HİZMETLERİ
İZLEME FORMU**

(Okul/İlçe/ İl Psikososyal Koruma, Önleme ve Krize Müdahale Ekibi tarafından doldurularak bir örneği İl/İlçe Psikososyal Koruma, Önleme ve Krize Müdahale Ekibi' ne iletilecektir.)

Okulun/İlçenin Adı	
Olayın Gerçekleştiği Tarih	
Olayın özeti	
Müdahale Çalışmalarının Tamamlandığı Tarih	
İzleme sürecinde yapılan çalışmalar	
Alınan tedbirlerin sonucuna ilişkin bilgiler (Devamsızlık, okula uyum, akademik başarı, sosyal uyum, sosyal destek kaynakları vb. durumlar açıklanacaktır.)	
Psikososyal destek hizmetleri kapsamında işbirliği yapılan kurum ve kuruluşlar ile kurum ve kuruluşların görüş/önerileri	

...../...../.....

İmza

İmza

İmza

İmza

İmza

(Psikososyal Koruma, Önleme ve Krize Müdahale Ekibi tarafından imzalanacak)